

kunde vel synes, at der i Loven var givet nogen Betyggelse derved, at i de Tilfælde, hvor der skulde gives Frihed til Altergang i Sognekirken, Biskoppens Samtykke skal indhentes; men Biskopperne have netop erklæret sig eftertrykkeligt imod den Biskopperne tiltænkte Myndighed. Jeg skal tillade mig at oplæse en enkelt Yttring, som er tagen af de trykte Landemodsforhandlinger. Her yttres en af Biskopperne sig saaledes: „Man har søgt en Garanti i den Bestemmelse, at Biskoppens Samtykke skal være nødvendig; men jeg maa udtale, at det er faare lidet ønskeligt, at Biskopperne beklædes med saadanne Skiurettigheder, der endog neppe have Skinnet, idet Vedkommende skal kunne appellere til Ministeriet, og dette indrømme Benyttelsen af Kirken, hvor Biskoppen har fundet overveiende Grunde til at nægte den. . . . Det praktiske Resultat heraf vilde blive, at Biskoppen maatte indrømme Benyttelsen af Kirken til Alle. Og hvad Præsterne angaaer, hvorledes skulde Biskoppen kunne gennemføre det at sige til den ene Præst: Du kan ikke udføre Mere, end dit Embede forbrer, men til den anden: Du udretter ikke blot Alt tilbørligt i din Kirke, men Du formaaer ogsaa at udføre Overskuds-Gjæringer.“

Denne Yttring om det blotte Skin i den paatænkte Bemyndigelse stemmer ogsaa fuldkommen med, hvad der er udtalt i Folkethinget af en af de ivrigste Forsægttere af den vidtgaaende Frihed: „Forsaavidt Biskopperne ville gjøre Banskelligheder, vil den lovgivende Magt komme til at tænke paa at tage denne Stranke bort; ere de derimod frisuindebe Folk, ville de Folketirkens sande Tary, saa give de eengang for alle en saadan Tillabelse, og saa kan Bestemmelsen meget godt staae.“ (Folkethingstid. 1861 Side 3887.)

Foruden de saaledes afgivne Betænkninger af Biskopperne har Biskoppen i Aarhus ogsaa været istand til at indhente Betænkning fra 47 Menighedsraad, som ere i Virksomhed i hans Stift. Af disse Menighedsraad have 27 bestemt erklæret sig imod en saadan Udvidelse til Altergang; kun 13 have erklæret sig for den. De 27 have erklæret sig derimod, fordi de befrygtede Tvist, Ufred og Splid, som derved

vilde kaldes ind i Menigheden. Dette kan ialtsald staae som Bidrag til at besvare det Spørgsmaal, hvorvidt her noget Folkeønske skulde være tilstede, ligesom jeg da i det Hele gad vide, i hvormange Menigheder dette Spørgsmaal har været opløstet eller gjort til Gjenstand for nogen Drøftelse, som skulde kunne give Anledning eller Ret til at beraabe sig paa et Menighedsønske.

Det er altsaa dette Punkt, hvorved Lands-thinget tidligere er blevet slaaende, som ogsaa samtlige Biskopper, med Undtagelse af een, paa det Alvorligste have tiltraadet at blive staaende, og jeg vil opfordre de ærede Medlemmer til at gjøre sig klart, hvad der vilde skee, dersom man indrømmede en Frihed som den her i Lovforslaget foreslaaede. Det vilde være at fremlokke flere forskjellige Smaamenigheder i den ene Sognemenighed — Smaamenigheder, som alle vilde have en Higen efter at blive store, og vilde staae hver med sin Præst i Spidsen. Det vilde altsaa være at stille een eller flere Præster op imod Sognets Præst, at stille flere smaa Fraktioner af Menigheden op imod den hele Sognemenighed. Man vilde begunstige, ligesom fjæle for disse Smaamenigheder for ret at give dem Leilighed til at voxer og voxer, indtil de voxede Sognemenigheden over Hovedet og sprængte den. Men man vilde gjøre endnu mere; man vilde fremkalde en Skikkelse af det religiøse Liv, hvor alle Braugfiderne kom frem. Man vilde fremkalde hos Præsterne en Forsængeligheds Uro, en Lyft til at blande sig ind i andre Præsters Gjærning, at drage Medlemmer af andre Præsters Menigheder ind i deres egen, en Stræben efter at glimre og saaledes at vinde Tilhængere ved maaflæe store, blændende Talegaver. Man vilde hos Rægsfolk fremkalde Lyften til at overskrive den naturlige, simple Grændse for deres Virksomhed; istedetfor et stille kristeligt Menighedsliv vilde man fremkalde en Stræben efter at gjøre Profelyter og dertil sætte alle Lidensklæber i Bevægelse og Alt, hvad dermed følger. Det er de undeblikelige, let forubseelige Virkninger, der vilde indtræde, hvis man gav Friheden til at benytte Sognekirken den her paatænkte Udvidelse. Og det vil man gjøre paa en Tid som den nærværende, paa en Tid, hvor der allerede